

İmmun Sistem Organları

	Primer Lenfoid Organ	Sekonder Lenfoid Organ
Orjin	Ektoderm, endoderm	Mezoderm
Gelişim Zamanı	Erken embriyonik dönem	Geç fetal dönem
Gelişim Süresi	Puberteden sonra küçülür	Yaşam boyunca kalır
Çıkarılmanın Etkisi	Lenfosit kaybı	Yok
Antijene Yanıt	Yanıt vermez	Tam reaktif
Görevi	Lenfositlerin değişimi ve olgunlaşması	İmmun yanıt oluşumu
Örnekler	Timus, bF, kemik iliği	Dalak, lenf nodülleri

Primer Lenfoid Organlar

- Yeni doğanlarda en büyük relatif hacim
- Puberteden sonra küçülme
- Antijenik uyarım olmaksızın gelişir
- Neonatal çıkarılmaları sonucu fonksiyon kaybı
- Görevleri: Lenfosit değişimi ve olgunlaşması

Kemik İliği

- Memelilerde tüm kan hücrelerinin orjin aldığı organ
- Geç Fetal dönem ve erişkinlerde: kemik iliği lenfosit kaynağıdır
- Erken fetal dönemde: karaciğer, omentum lenfosit kaynağıdır
- Memelilerde (ruminant ve domuzlar dışında) B-lenfositlerinin olgunlaşma yeridir
- Hem primer hem de sekonder lenfoid organ

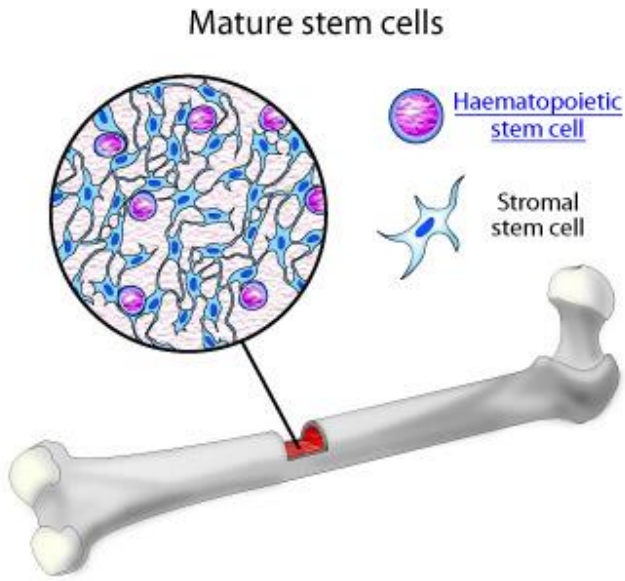
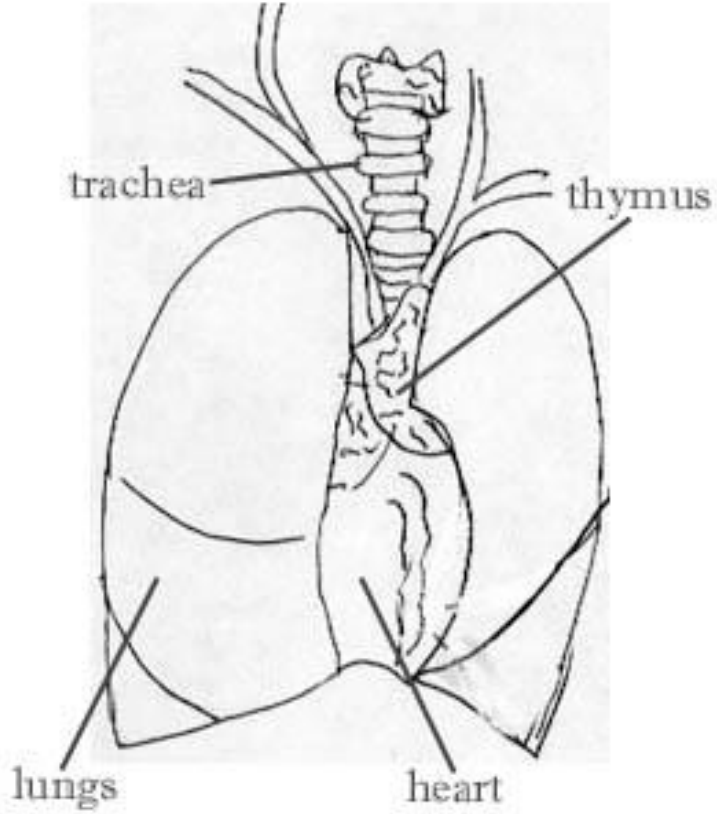

Illustration by [Cell Imaging Core](#) of the Center for Reproductive Sciences.

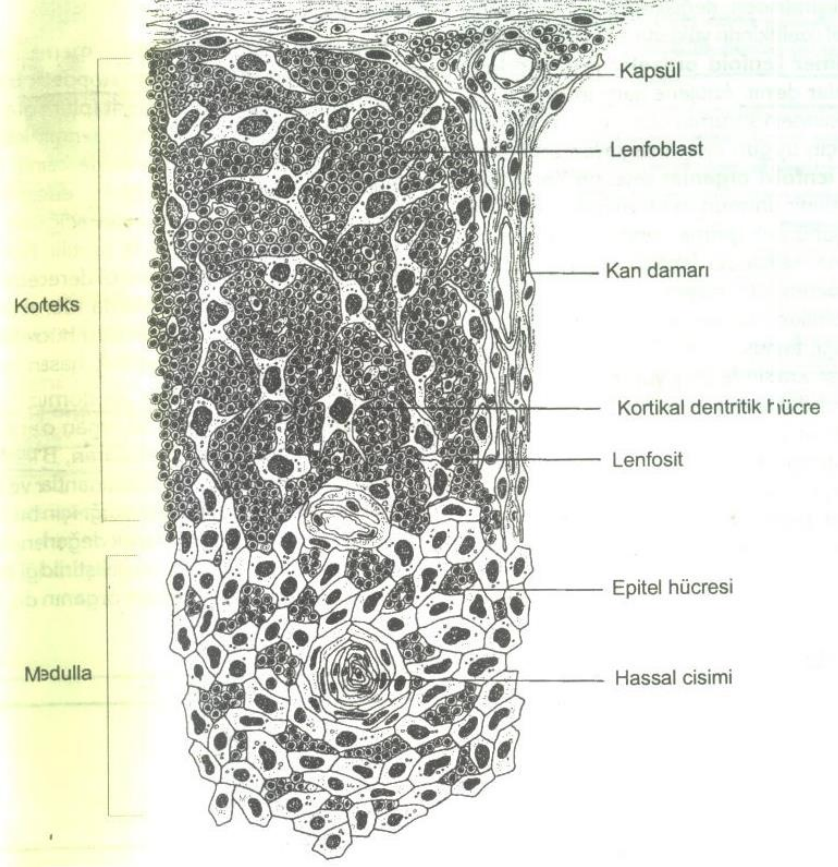
Timus

- Lober yapıya sahip
- Anterior mediastinal boşlukta yer alır

Timus

- Memeli ve kanatlılarda T-lenfosit olgunlaşması
- Kan damarları bazal membran ve epitel katman ile çevrili- antijen girişi yok
- Lenf damarı çıkışı yok

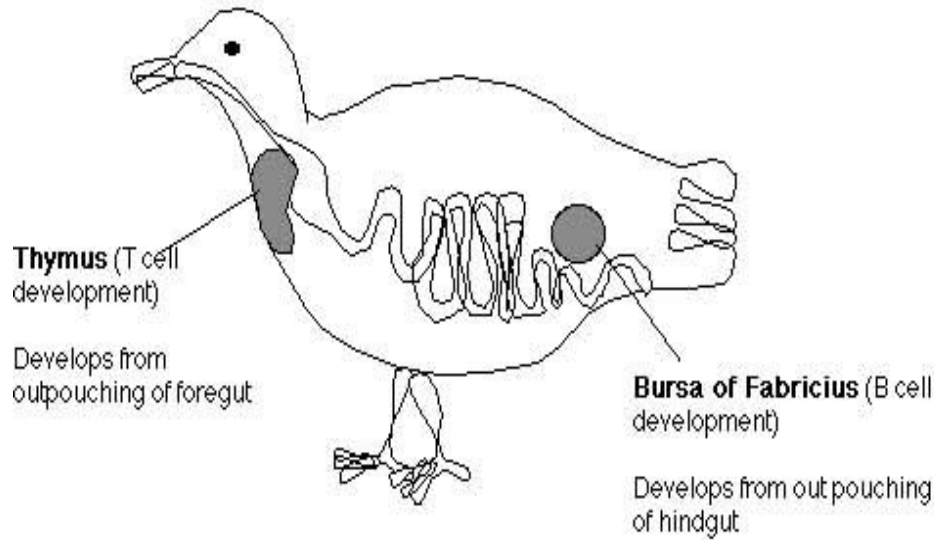

Timus

- Relatif hacim yeni doğanlarda en yüksek düzeyde,
- Puberte döneminde en büyük absolut hacim-ileri dönemlerde küçülme
- Antijenik uyarımdan bağımsız gelişme
- Neonatal timektomi- Fonksiyon kaybı
- Görevi: -öncü T hücrelerinin olgunlaşması
-otoreaktif T hücrelerinin öldürülmesi
-timik hormon sentezi
- Olgunlaşan T lenfositler sekonder lenfoid organlarda depolanır

Bursa Fabricius

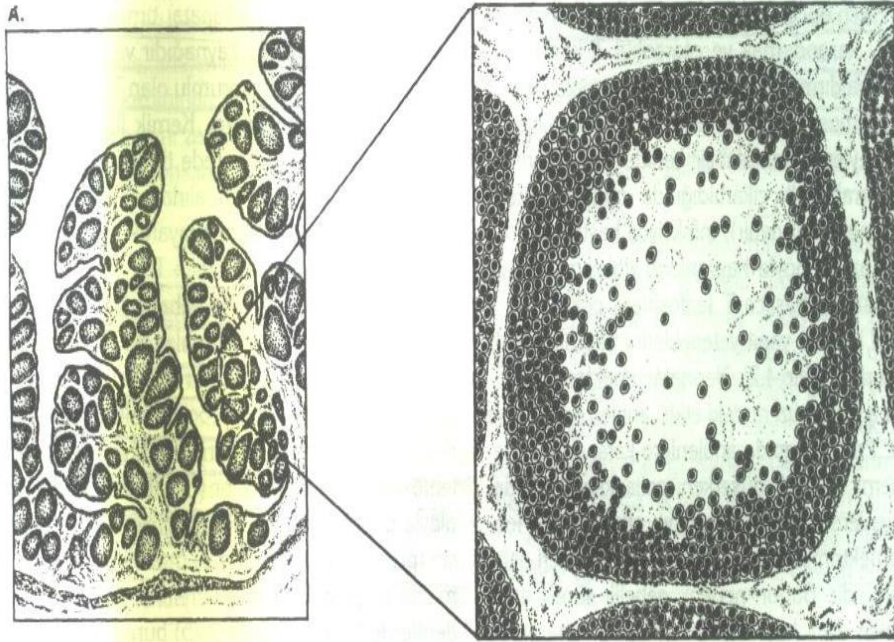
Summary of the Avian Immune System

As in mammals, a **spleen, liver** and **lymph nodes** are present. Similarly, all blood cells develop initially in the **bone marrow**, which is the site of the stem cells which produce them.

- Sadece kanatlılarda bulunur
- B lenfositlerin olgunlaşmasında sorumlu
- Kloakanın dorsalinde-tütün kesesi şeklinde
- Yumurtadan çıkış döneminde en büyük absolut hacim-ileri dönemlerde küçülme
- Antijenik uyarımdan bağımsız gelişme
- Hem primer hem de sekonder lenfoid organ

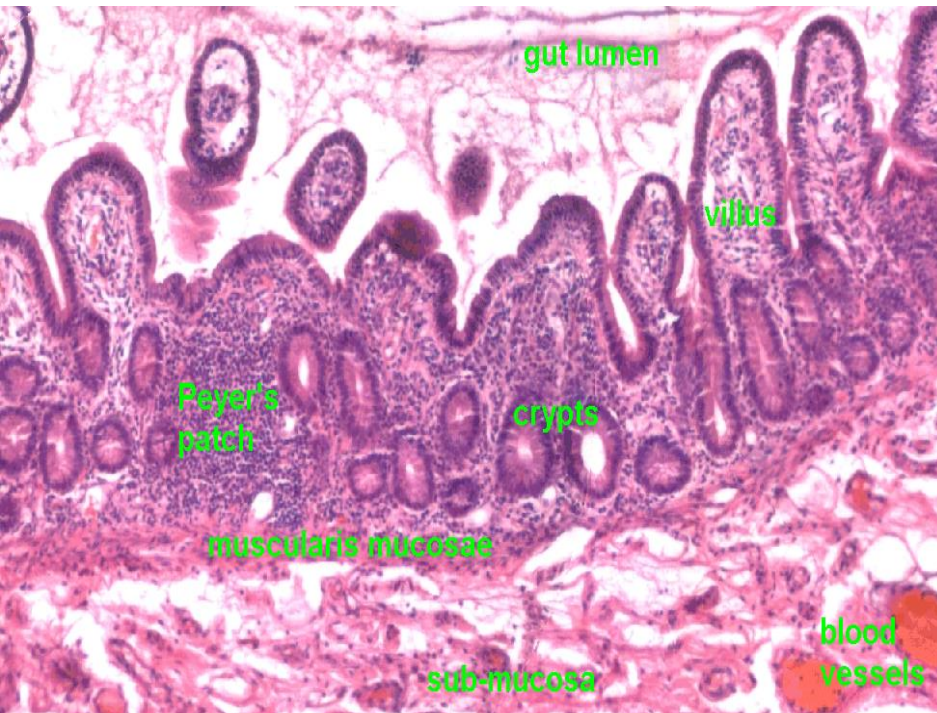
Bursa Fabricius

Şekil 4.2 Bursa Fabriciusun yapısı. A)Organın lobar-foliküler yapısı, B)Herbir foliküldeki B lenfosit kümeleri. (Halliwell ve Gorman, 1989).

- Bağ doku ile çevrili lobar-foliküler yapı
- Korteks ve medulla
- Korteks: lenfosit, plazma hücreleri, makrofajlar
- Medulla: lenfoblast ve lenfositler
- Neonatal bursektomi-humoral bağışıklık kaybı
- Görevi: -öncü B hücrelerinin olgunlaşması
 - otoreaktif B hücrelerinin öldürülmesi
 - hormon (bursin)sentezi

Peyer Plakları

- Ruminantlarda:
 - İllosekal peyer plakları-
primer lenfoid organ
 - Jejunal peyer plakları-
sekonder lenfoid organ

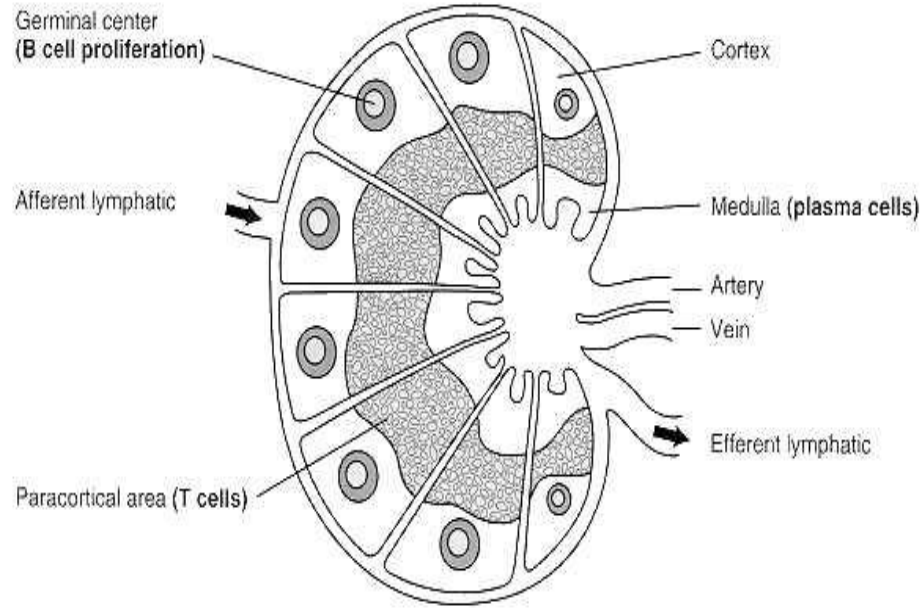
İliosekal peyer plakları

- Fetal dönemde maksimum büyüklükte
- 15. ayda görünmez
- Ruminantlar ve domuzlarda B lenfositlerin olgunlaşma yeri
- Otoreaktif B lenfositlerin imhası
- Cerrahi yolla çıkarılmaları sonucu B lenfosit kaybı

Sekonder Lenfoid Organlar

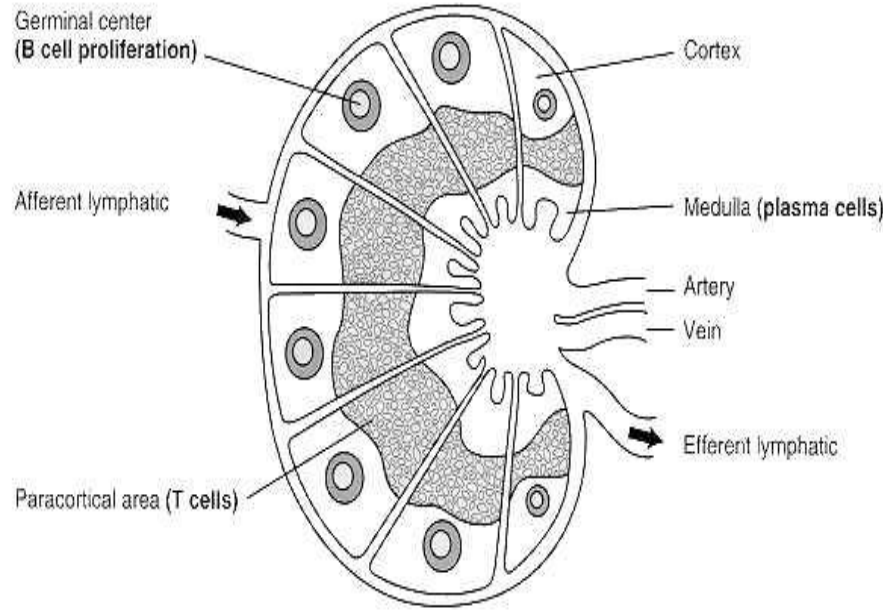
- Normal vucut geliřimi ile paralel gelişir
- En büyük hacme pubertede ulařır
- Antijenik uyarım olmaksızın gelişemezler
- Neonatal çıkarılmaları sonucu fonksiyon kaybı oluşmaz
- Görevleri: vücuda giren antijenleri yakalamak ve immun tepki oluřturmak

Lenf Nodülleri

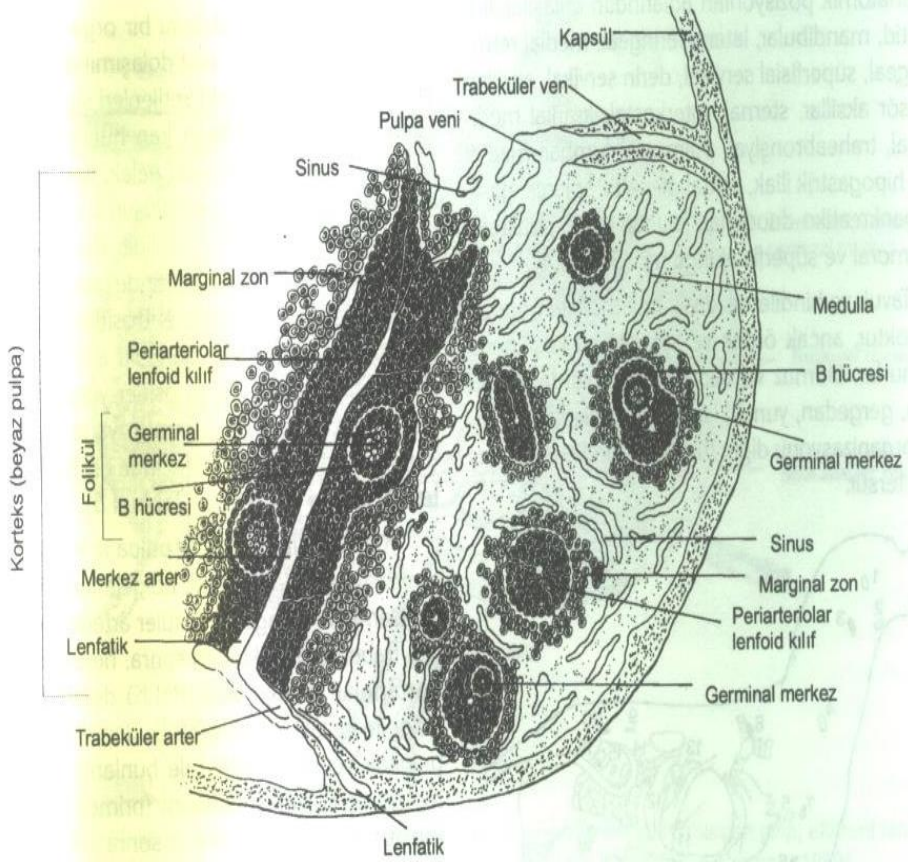
- Fasulye şeklinde
- Vucutta stratejik noktalarda yer alır
- Lenf yolu ile taşınan antijenleri yakalar
- Korteks: B lenfosit-germinal merkez
- Parakorteks:T lenfosit
- Medulla: B lenfosit, makrofaj, plazma hücreleri

Lenf Nodülleri

- Antijen immun sistem ile ilk kez karşılaşıyorsa → medullada makrofajlar tarafından yakalanır
- Antijen immun sistem ile daha önce karşılaşmış ise → korteksteki dendritik hücreler tarafından yakalanır
- Kanatlılarda bulunmaz
- Buldukları yere göre isim alırlar; mandibular, maksillar, traheobronşial, sternal, hepatik, splenik, gastrik, jejunal, popliteal vb.

Dalak

- Kan dolaşımı ile gelen antijenleri yakalar
- Kırmızı-beyaz pulpa
- İmmun sistem hücreleri beyaz pulpada bulunur
- Primer folikül → Germinal merkez

Diğer sekonder lenfoid organlar

- **Kemik iliği:** - Bellek hücreleri bulunur
 - Antijenin ikinci girişinde antikorların çoğu bu organda üretilir
- **Hemolenf düğümleri:** - Kan dolaşımı ile ilgili lenf düğümleridir
 - Lenfosit dağılımı lenf nodülleri ile aynıdır
- **Mukozal lenfoid dokular:** -Mukoza boyunca yayılmıştır
 - Küçük lenfosit topluluklarıdır, makrofaj ve dentritik hücreler de bulunur
- **Tavuklarda lenfoid nodüller:** HALT, BALT,GALT, Harderian bezleri